

Latgolys folklorys vōkums
konkursam „**Apleicīne**”

Annas Griestiņas vōkums
Bierzpilš pogosta biblioteka
2011

Teicēja Anna Griestiņa (dzim. Prenka)

Dzimusi 1928. gada 27. martā Bērzpils pagasta Solas ciema „Rācenājā” Zigmaņa un Monikas Prenku triju bērnu ģimenē. Vecākais brālis Jānis krita 2. pasaules karā. Anna beigusi četras klases Bērzpils pamatskolā. Tēvs daudz slimoja, tāpēc Annai vajadzēja strādāt visus vīriešu darbus — art zemi, griezt malku u.c. gan tēva saimniecībā, gan vēlāk kolhozā, nekādas atlaides sievietēm nebija. Vēlāk līdz pat pensijai abi ar vīru strādāja padomju saimniecībā „Bērzpils”. Precējusies ar Pēteri Griestiņu (1923-1992) no Rugāju pagasta Griestiņiem. Uzaudzinajuši piecus dēlus. No 1962. gada dzīvo Bonifacovas muižas mājā, kas tajā laikā tika izremontēta un pielāgota dzīvošanai.

Jau Annas mamma Monika savā laikā ir bijusi laba dziedātāja, viņa gan pieturējusies pie garīgiem baznīcas dziedājumiem. Savukārt Anna, būdama sabiedriski aktīva, atsaucīga, apsviedīga, ar labu humora izjūtu, visu mūžu ir bijusi liela dziedātāja gan baznīcā, gan dažādos sadzīves godos. Līdz pat šodienai Anna atceras daudz apdziedāšanas dziesmu kāzu godos, jo viņas jaunībā kāzu godi tika rīkoti bieži. Zina daudz tautas dziesmu, kuras varētu saukt arī par tautā izplatītām ziņģēm. Zina dažādus nostāstus un notikumus no savas jaunības laikiem.

Viņa ir viens liels staigājošs tautas folkloras krātuves avots. Vecie cilvēki pamazām aiziet mūžībā, un žēl, ka mēs šajā steidzīgajā laika skrējienā neatrodam brīvu laiku, lai šos dārgumus pierakstītu un atstātu mantojumā nākamajām paaudzēm.

2011.g. septembrī

Nadaudz par apdzīdōšonu kōzōs

Apdzīdōšonys nabeja pyrmijā kōzu goldā jeb lauleibys goldā. Pi vakareņu golda jau nadaudz apdzīdōja. Sōcēs mičōšona, dzīdōja vysys pi mičōšonys dzīsmis, kas agrōk atsaškeirōs nu tagadejōm mičōšonys dzīsmom.

Pi mičōšonys, kai ari pi golda, dzīdōja:

Gon leiteņ i tān naleisti

Gon tu leisi sīna laikā

Gon mōseņ tān naraudi,

Gon raudōsi dzeivōdama.

Kam, Jōneit, i oku roki,

Kam tāv okys vajdzāja

Pītikš tovam myuženām

Mūs mōsenis asarenis.

Lelō apdzīdōšona sōcās ūtrijā dīnā pi brūkaštu i pušdīņu golda.

Reitā cālā jaunūs ar lelu šumu, ar muzyku — syta ponnys, vōkus itml.

Kod sazasādās vīsi pi brūkaštu golda, sazasājās saimineicys, ari nu molys pīgōja kaidis spieceigōks dzīdōtōjs, i sōcās lelō apdzīdōšona. Pyrmūs parosti apdzīdōja jaunūs. Dzīdōja gon pīklōjeigys, gon bezkauneigys apdzīdōšonys dzīsmis. Vairōk gon pīzaturājās pi pīklōjeigys dzīdōšonys.

Pec tam apdzīdōja vediejus, krystāvu, krystamōti, pāč tam vysus pec kōrtys, kai beja sasādušīs pi golda. Ka kurs izaprasājās — koč kū ībylda apdzīdōtōjim, tod tys sajāmā dubulteigi.

Prūmbraucūt arī dzīdōja, dzyna vysus prūjom, kai, pīmāram,

Sy paceļu, sy paceļu

Nagūda gosti;

Tá palikš i gūdenš,

Tá gūda gosti.

A. Griestiņas stōstiejums

14.09.2011

Pīrakstāja A. Griestiņa

Par dzīdōšonu tolkōs

Agrōk vysus smogōkūs dorbus padarāja kūpeigi, reikojūt tolkys. Vysus dorbus darieja dzīdōdami. Cylvāki tod beja ļūti draudzeigi, izpaleidzeigi.

Vysjautrōkōs beja māslu tolkys rudinī. Māslus vādā ar zyrgim iz teiruma, vysaidus jūkus dzyna. Tai, pīmāram, kas izteirāja klāvu, saimineica atnāsā sīru. Pošu saimineicu lyka solmūs i kōrteigi izdzeļdāja ar nōtrom.

Dzīdōja gonūs īdami. Vysys cīma molys skaniejušys nu dzīsīmom.

Vosorā reikōja sīna pļaušonys tolkys, bet zīmā — sīna vessonys tolkys. Sīnu vādā nu tōlejōm klōnu pļovom.

Reikōja ari kuļšonys tolkys. Arī šajōs tolkōs bejusā naīdūmojama jautreiba.

Tolkys saiminiki parosti tyka apdzīdōti:

Kur tei tolkys saimineica,

Ka narādž i staigojūt?

Voi jū žurkys apādušys,

Voi ir olā īvyļkušys.

Jau tei tolkys saimineica

Šņaukōdama vīn staigōj;

Daudž apādā, daudz apdzārā,

Moz darbenā padarāja.

Taipat apdzīdō gon saimineicu, gon saiminīku.

Dzerit olu kas gribit i

As redzieju kai darāja

Saimnīks sovu bryuverīni

Aiz kubulu nūbučoj

Malnyjōm i rūceņom i,

Dubļainōm i kōjeņom.

Cytys izdareibys

Agrōk rakstureiga beja **vakareišona**, kod pa garīm zīmys vokorim vīnkūpus sanōcā dzeraunis ļaudš. Pi skolu voi svācis gaismys tyka veikti dažaidi darbeni — adeišona, vierpšona, šyušona, ka mōjōs beja stāllis — arī ausšona. Tāvs plāsá skulus, pyna skalinis, plāsá skulus deļ īkurim i sāja kiuleišūs i.c.

Sastdīnis vokorūs pōrsvorā sapuļcājās, lai papļōpōtu pec pieršonōs piertī. Vysā Solys dzeraunī beja tik 2 piertš (vīna nu tōm Prenku mōjōs), kurōs sastdīnis vokorūs mozgōtis gōja vysa dzerauná. Vyspyrms mozgōjās veirīši, pec tam sīvītis i bārni.

Vakareišonōs golvonūkōrt dzīdōja jaunōtná, spielāja arī vysaidys spielis.

Ap Zīmyssvātkim nūtyka **zvierbuļu keršona**. Maisā lāja iudini. Cikom bārni meklej zvierbuļus, nu augšys izgōž vīersā iudini. Spielá beja dūmōta bārnim — pusaudžim.

Ceplá grīzšona. Mutī ilyka sierkūceni, lai mutá b̄ytu valī. Acš cīt, lai nikō narádzātu. Iz mālis izbārá palnus.

Volonu dzonōšona. Ar sagrīztu dvīli syta. Vīns vīnā ustobā, ūtrs — ūtrā ustobā, pasauc pa vīnam i laiž pa mugoru ar dvīli.

Gradzynu daleišona. Jōmiņ, pi kura ir gradzyns. Ka naatmiņ, jōdūd kīla, pīmāram, pypurus dauzāt, t.i., ar gūrnim jōsynt pret greidu. Cik řaizis pasoka, tik jōdora.

Myrūná bučōšona. Jōatrūn myrūnš i tys jōnūbučoj. Tai, pīmāram, zīmā — lūgs. Ļūti jautri tys beja.

Telefonu stīpšona. Spičkys voi eiss kūcensš mutī, lai knapi var dabōt, lai gryuts dabōt tū nu ūtra mutis. Agrōk jaunī ļūti kautrājās bučōtis, bet šajā spīeli tū vajdzāja darāt.

Taidys dzimšonys dīnys agrōk nasvināja.

Dažaidūs saītūs — pasōkumūs Anna taisāja vysaidus jūkus. Tai, pīmāram, **sazagierbās par veirīti**. Nu solmim iztaisāja sīvīti, nu gārkovom — garu kleitu, zácōs pībōzá solmus voi sīnu — tōs bejš kōjis. Beja garom rūkom blūzá, pierdukņōs pībōzá sīnu, gulus aizsāja cīt. Nu sīna iztaisāja golvu. Golvu pīstyprynōja pi kleitys pi placim. Golvai pōrklōja boltu drābi, izkrōsōja acš, muti, dagunu. Vosorā — nu zōlis, zīmā — nu skujom taisāja vaināgu. Dancynōja kai bryuti. Tod lyka gultā gulāt kai jaunū pōri. Pec tam pa gultys ūtru pusi aizšmaucá prūjom.

Krystobōs voi cytūs gūdūs spielāja **leijerkasti**. Leijerkastei izmontōja kūka svīsta mašīni, kuru grīzá. Kastī ilyka golvu i dzīdōja, i ar rūku grīzá rūkturi. Patá apzaklōjusās, lai cyti navar rádzāt. Vīnmār prasāja, lai dzīd styprōk, jo kastá nūslōpāja skani.

Zīmyssvātkūs i Jaunijā godā, kod dadzynōja ágleitis pa mōjom i sapuļcājās lelōka sabīdreiba, Anna gōja par Salavecī. Skaitāja vysaidus panteņus. Valdāja lela jautreiba.

Kotru godu pa vokorim nu Zīmyssvātkim leidz Jaunijam godam gōja **čyganūs**. Apstaigōja vysus sābrus. Rakstureiga beja kažuka voi mietelá apvīlkšona iz kairū pusi. Apzazīdās ar kvāpim, ar kreppapeirim izkrōsōja lyupys, sazasājās ar dvīlim. Vālōkūs godūs iz mutis izvylka kaprona záci. Izataisāja, kab navarātu pazeiņ.

Naatjemamys čyganu jautrys izdareibys beja kartōs mesšona, laimis zeileišona, doncōšona, dzīdōšona ar muzyku i.c. Čyganus vīnmār pacīnōja, pīmāram, ar spekraušim.

Pīraksteits 14.09.2011

A. Griestiņa

Atgadiejumi iz dzeivis

(*Stōsteitōjis mōsys Anna (1928) i Veronika (1932) Griestiņas (dzim. Prenkas), Solys cīma bejušos īdzeivōtōjis*)

Tāvs Zigmans Prenka sovā laikā meitom stōstiejš šaidu atgadiejumu:

Kod jam beja 6 godi, tāvs jau beja nūmirš, i jys ar mōsu i mōti dzeivōja Solys cīma Raciborsku rejī, jo pošim ustoba beja nūdagusā. Beja izgōjuši ar mōti iz kaiminim. Īt iz mōjom i dzierd, ka kambarī teļš mauroj. Īt ustobā, aizdadz lukturi, Īt skatātīs iz kambari, bet tī nikō nav. Īt atpakaļ iz ustobu. Mōtā Īt pa prišķu, a puika palīk ōrspusī. Kai jys taisa durovys valī, tai jū saker aiz mugorys ar osim nogim i saplieš tāva vesti, kas jam bejusā mugorā. Zigmans nu baiļom krisšus īkritš ustobā.

(*Raciborsku mōjōs bīži spūkōjis. Cylvāki runōjuši, ka biernenš tī likvideits. - Annys pīzeimā.*)

Mōtā Monika Prenka stōstiejusā:

Kod jei bejusā nalela maitinā, izskriejusā ōrā nu ustobys. Skrīnūt durovōs sazatykusās ar sīviti boltōs drābjōs dzaltonim motim. Kod īgōjusā ustobā, bejusā nūmyrusā vacōmōtā. Tei bejusā nōvā, kas izgōjusā.

Annys Griestiņas stōstiejums:

Maņ pyrmī beja dzymuši dveineiši puikys. Vacōkīs puiseitš saslyma. Naādā, činkstāja. Pīlyku jū pi ūtrōs kryuṭš. Radzu, stōv prišķā sīvītā, gaišs tāls, kas soka: namūki biernenā, naspīd jū ašt, reitā lākš saulā, jys nūmierš.

Tai i beja, kliepī vacōkīs biernenš nūmyra. Tys beja augusta mienesš, tymā reitā vāļ mōjōs beja ībraucš brigaders Jakims.

Stōstiejusā Bērzišu Jadviga, arī Solys cīma īdzeivōtōja:

Gōjusā pušdīņōs sovys gūvš slaukṭ. Rādž, ka raiba gūvš vīna stōv, pagōjusā tai garom. Dzierd, taida kai nauda nūskaniejusā, pazaverūtīs atpakaļ, rādž: taida kai bedreitā, tymā sabyrusā nauda. Kai pazavārusās, tai bedrá tivleņ aizataisiesās cīṭ i tei gūvš izgaisusā.

Tys nūtyka prīdeitōs Solys cīmā.

Pec tam cylvāki saciejuši, ka bītu gūvāi pīzaskōrusās, bītu nauda palykusā viers zāmīs voi paṭ jai tei nauda bītu tykusā.

(*Gūvš tod laidā peisā ganātīs, pi koklym beja pīkōrti zvaneni. Annys i Veris bierneibā tys beja. — Annys pībildā*)

Tāvs Zigmans Prenka stōstiejš:

Zīmeļu Apolonija (saukta Apalā) i ūtra sīvītā (Anna vairs naatcerīs jōs vōrdu) gōjušys gūvš slaukṭ iz ganeibom Čūdarīnī svātdīnis dīnā. Īt sacālušys brunčus lai nasamierkst, jo bejš slāpns laiks. Radzūt, atejmūt prišķā kungs ar malnu ūti. Jōs izražiz sazatoryukušōs i nūlaidušys brunčus, a kungs tivleņ izgaisš.

Vacō Tūmuža stōsts (Annai tū pastōstiejš tāvs Zigmans Prenka, bet cielīs tys stōsts nu vacō Tūmuža):

Vysi aizīt iz bazneicu, a jys palīk sātā. Īš pazavārtis rudzus, voi ir gotovi. Īt, ir svātdīnis dīna, pyrsmiša laiks (svātdīņōs mišš sōcās plkst. 12). Jys rādž prīškā taidu kai pili izcaltu, ap tū pili skraida bārni i kungs staigoj, peipá zūbūs, vāza rūkā. Itys kungs aicynoj jū, lai ģīt pili īškā, ka jys uzcīnōs jū ar peipi. Atsādynō krāslā. Kunga bārni bejuši bezkauneigi, bodūt i bodūt jū vysu laiku pi sōnim. Šys sokūt: Kungs, tovi bārni bezkauneigi. Jys tūs bārnus padziņš. Sōcš gailš dzīdōt pili. Kai gailš nūdzīdōjš, tai pilš izgaisusá. Atsādynōts vecš iz calma, ūtrs calma gobols kai peipá i zyrga stropols viersá par tabaku. Atsamūdš kai nu mīga i tivleņ gōjš iz sātu, vairs na da rudzim. Tai tei vīta nūsaukta par áļni, tai šudiņ veļ jū sauc.

Atsarūnās šei áļná Solys cīmā.

Sovā laikā bārnim stōstiejš prāvests E.Kopeika, kurs ar zyrgu braucš iz školu, kur mōcāja bārnim ticeibys mōceibu. Pa celám jys vīnmār savōcš Solys bārnus. Vīnā šaidā řaižī braucūt prāvests stōstiejš:

Bierneibā puikys spieliejušis smilķteņōs. Mozō mōsená bejusá slyma, guliejusá ustobā. Eduards redziejš, ka atgōjusá sveša sīvītá ustobā. Jam īzinteresiejš, padūmōjš, ka atgōjusá dakterá. Pa durovu šķierbeni verūtīs, kur tei sīvītá palykusá, pataisūt plotōk durovys, radzūt, ka mōtái svácá rūkā dag. Prasiejš mōtái, kur tei sīvītá palykusá. Mōtá saciejusá, ka nivīna naasūt redziejusá, bet tei nūteikti bjš bejusá mōsenis nōvá.

*Pīraksteits 14.09.2011
Bierzpilš pogosta „Vecpilī”
A. Griestiņa*

Pīzeimis:

Zigmans Prenka (1887-1964)

Monika Prenka (dzym. Tūmužs) (1893-1995)

Anna Griestiņa (dzym. Prenka) (1928) — dveineiši dzymuši 1953. gada 20. majī

Vacīs Tūmužs — Annys mōtis Monikys vactāva tāvs

Jōņu tradīcijas Bierzpiļš pogosta Solys cīmā 1930.- 40. godūs

Dzeraunī cylvāki sarunōja, kurā sātā dadzynōs Jōņu gunkuru. Leigōt gōja vyss cīms. Kuri nabeja pīzadaliejušis pi reikōšonys, gōja taipaļ leigōdami.

Jōņu gunkuru taisāja vokorā — iz kolna, arī lājī - kur kurū ņaizi — Raciborsku veitulūs, Rōcenōjā i.c. Spanī pīlāja dorvu, īlyka ari svečainu molku, aizdadzynōja, tod cālā augšā. Zāmī beja īsysts mīts, pi kura pīstyprynōja kōrti. Kū augstōka kōrts beja, tū tōļōk guni varāja rādžāt.

Vysim beja Jōņu vaiņagi golvā, nāsā ari Jōnām i Jōnā mōtái, ari mōjis saiminīkam, ka mōjis saiminīks nabeja Jōņš. Pōrsvorā gon Jōņu sātōs leigōšona nūtyka.

Pyrmi leigōdami gōja:

Lobvokor, Jōnā tāvs,
Sajem sovus Jōnā bārnus
Atver durvis, atver lūgu,
Lai īt bārni ustobā.
Jōnā bārni nūsoluši,
Jōnā zōlis laseidami.
Olu, olu, Jōnā tāvs,
Tāv aug mīži teirumā.
Ka nadūsi solda olus,
Īsim mīžus izvōļōsim.

Sīru, pīnu, Jōnā mōtá,
Tāv ir gūvis laidarā.
Ka nadūsi sīra, pīna,
Palikš gūvis ōloveicys.

Ar šū dzīsmi sōcās Jōņu bārnu sajimšona, sagaideišona.

Jōneitš gōja pōr kaļneņu
Zōļu nosta mugorā.
Náš, Jōneit(i), kur nasdams,
Náš munom i tāleitōm.
Ai, Jōneiti, Dīva dāls,
Apjōj munu teirumeņu.
Izmiņ usnis, izmiņ smylgys,
Izmiņ vysys nazōleitis.
Lai aug mums i teiri gryudi,
Tod bjš mums i loba maizá.

Daudz dzīdōja tautu dzīsmis. Pi tōm pīdzīdōja „leigū” klōt.

Leigoj saulá launogā
Nu launoga vokorā
Tai leigōja mjs mōsená
Nu drivenis drivenī.

Dryvā ejmu, dryvā taku,
Dryvā maņ i vysī pīki.
Dryvā maņ i saulá lācá,

Dryvā saulá nūritā(i).
Rudzu dryva prīcōjās
Nu leiks muna mugarená.
Leiksti pati rudzu dryva
Maņ mugora nanūleikš.
Leigū, leigū.

Gonūs gons vysys gūvš sapuškōja ar bārzū zoru vaiņagim. Dzeraunis gūvš ganāja kūpā vīns gons parosti. Kod dzyna gūvš sātā, tod kotra saimineica gonu pacīnōja ar sīru. Īlyudzā vysus iz leigōšonu vokorā.

Veirīšim lyka golvā ūzulu vaiņagus, a sīvītom — saimineicom — zīdu vaiņagus.

Sīvītom dzīdōja:

Lai aug jōm i raibys gūvš
Zīdaiņom i kōjeņom(i).
Leigū, leigū.

Veirīšim, kod lyka golvā vaiņagus, dzīdōja:

Lai aug jīm i stypri zyrgi
Ūzulená rasnumā(i).
Leigū, leigū.

Jōnā mōtá sīru sāja
Deveinim styureišim
Tam styureitš, i šam styureitš
Jōnám sīra vyduceitš.
Leigū, leigū.

Ap gunkuru gōja vysaidys rūtalis, kai, pīmāram: Kumieleni, kumieleni; Tūdalen, tagaden; Kraukleitš siež ūzulā; Kas dōrzā, kas dōrzā i.c.

Vīns i divi - lobō,
Vīns i divi - kairō;
Vīns i divi — lobō, kairō,
Vīns i divi — obys.

Syta plaukstš i tod pa pōrim lācá poļku.

Leigōja leidz saulis lāktam, nūskatājās, kai saulá rūtojās, tod tik gōja iz sātu. Cyti gōja naktī meklāt papardis zīdu.

Kōrtī Jōnā guni dadzynōja K.Ulmaņa laikā — 30. godūs, tod Annai beja 15 godi, kai ari 40. godūs. Liekšonys pōr guni tymā laikā nabeja, tei rodōs vālōk, kod vairs nacālā guni augšā. Pagalis zāmī sōka dadzynōt jau vālōk — krīva laikā.

Pi Jōņu gunkura dzīdōja dažaidys tautys dzīsmis, kurom pīdzīdōja leigū. Dzīdōja dzīsmis: Apleik kolnam gōju; Solna kūkim lopys trauc; Beja dads ar sovu bōbu; Jau rudinš atnōcā; Pavasara biedrība; Kam tu ēdi mīkstas plūmes; Burveiga tu, laksteigola; Straujā, straujā upis molā i.c.

Dzīdāja tautysdzīsmis:

Ejma, ejma mās, mōsenis,
Pa upeitis molu;
Pa upeitis molu,
Pa smōrdeigu pļovu.
    Tajā upī leiča
    Auga apeineiši,
    Pašķiru apeiņus
    Zaļus da smōrdeigus.
Padarieju aļteņu
Soldonu da gordu;
Papasieju gasteņus
Bogotus da skaistus.
    Papasieju māmenis
    Sovys šūvokor(i)
    Ād(i), dzār(i) māmeņ(i),
    Reitu brauņ iz sātu.
Kam mani atdevi
Svešijā puseitī;
Svešijā puseitī
Borgijūs ļauteņūs.
    Tai leju osorys
    Kai vosorys leits,
    Tai nūbōlieju
    Kai rudinā zōlā.

Pīdzīdāja „leigū”.

Nadaudz par Vosoryssvātkim

Vosoryssvātkūs izpuškōja ar bārzim mōjis ōrīni i īkšīni, izkūpā mōju. Vosoryssvātkūs gōja cīmūs, pastaigōjās. Vosoryssvātkūs beja klasčinka. Sazalykōs vairōki saiminīki pa spanām mīžu i vīns iztaisāja īsolu, samola i izdarāja olu, kū saucá par klasčinku. Sanásá kūpā iedīni — sīru, capumus i.c. Kūpā doncōja, dzīdōja, gōja rūtalis. Vīnmār beja muzyka — Solā iz garmoškys spielāja Raciborsku Jezups (Pītera tāvs).

(*Annys pīzeimá: klasčinkys taisāja kolhoza laikā, kod sovi mīži jau beja.*)

Annys Griestiņas stōstiejums pīraksteits

06.10.2011

Pīrakstāja A. Griestiņa

Vacōs dzīsmis nu Annys Griestiņas krōjuma

1. Solna kūkim lopys trauc

Dīsgon osa izkaptená
Vōrpys dzan nu teirumená
Borgīs rudinš nōk. 2x

2. Rudinš nōk ar sovīm draudim

Gon ar snīgim, gon ar leitu;
Lai gon rudinš dīsgon borgs,
Tūmār jaunim ļaudim priks
Svōteibys jīm bēs.

3. Borōts raibīs syvāns tauks,

Izcáp, māmeņ, meikstus raušus,
Māiteņ apklōj boltus goldus,
Tāteit, pīlaid, olus gordus,
Kō tod tī vairs tryukš.

4. Mōceitōjs mēs salaulōš

Gredzinteņus pōrmainās
Ārgelis i kūklis dyukš
Dīva svieteiba mums bēs
Kōzys, kōzys bēs.

5. Kumeli aiz vōrtim zvīgš,

Vediejeni daņci grīzš
Tāvam, mōtái vedeklená,
Dālam skaista leigavená
Nu šōs dīnys bēs

6. Mōtá maitu mūdynoj,

Tāvs jū meili skubynoj
Celīs, māiteņ, apaun kōjis
Brauc iz tautom, tī tāv mōjis
Nu šōs dīnys bēs.

7. Aizgōju iz tautu mōji

Tī atrodu svešu mōti
Veirs, kas mīļoj, prīcynoj,
Sveša mōtá raudynoj
Bādys vīn tik ir.

8. Kauns pi golda āstu it,

Ka namōku vysu dorbu;
Maizá kryta nu rūcenis,
Lizeicenī nazasmālās,
Kas vairs apžālōš.

9. Progōja jau dažys dīnys

Brōlš ar mōsu iz sātu brauc
Mani leidza vairs nasauc

Atstāj mani svešumā
Nu sovīm ļaudīm tōlumā
Dor mōseņ kū zyn.

10. Dūmoj maiten nu to niu,

Ka tāv niulā prīca bēs
Tu, mōsená, nazynōji,
Ka tāv niulā bādys bēs,
Bādys vīn cik ir.

11. Vīns gadenis jau progōj

Šeit tāv raudulš kliepī ir
Celīs nakti, auklāj jū,
Nazynoj kaidš dāls izaugš;
Varbūt lēlēs dzārōjs bēs,
Pūstās vīn tik sāt'.

12. Dāls par tovu aukliejumu

Nadūš maizis gabalen.
Gaudīs vōrds ikkotru dīn
Nu ustobys ōrā dzeiš
Taida prīca tāv.

Straujā, straujā upis molā

Beja moza mōjená
Tei nabeja gleiši calta,
Bet gon kūši izkūpta.

Tajā mozā mōjenī

Dzeivoj skaista maitiná

Tymā beja īmiļōšis

Divi draugi mīleīgi.

Kaidā vālā rudinš naktī

Drauga sātā naatrūnu

Drauga sātā naatrūnu

Ōtri as iz laivu steidzūs.

Laivenis as naatrūnu

Pōri peļdieju.

Upái pōri pōrpeļdieju

Lieni pi lūdzená tyvōjūs.

Caur lūdzenū iraudzieju

Draugam kliepī maitini.

Dzeivoj sveiks, muns meilīs draudzen,

Tāv pīdar šei maitiná;

Draugam laimis naapskaužu

Dūdūs tymsā otvorā.

Beja dads ar sovu bōbu,

Obi siermi, vaci.

Jys ar leiku beja kōji,

Jeī ar vīnu aci.

Vaca bej jūs ustabená,

Gōzās jau iz sōna

Bet deļ pōra veceleišu

Vītyš beja gona.

Dajiuka pi bōbys vecelš,

Pi vecelá — sīva

Un jī dzeivōja bez bādys,

Kai pi poša Dīva.

Bet tá bāda atsaroda

Nōvá gōja klōtu,

Kura vīnam aba ūtram

Dreiži priškā stōtu.

Dūmoj vecelš, dūmoj bōba,

Kuram mierṭ pa prišku,

Voi mūs nōvá ŗaizī pajimš,

Voi jimš tik pa vīnam.

Soka bōba, tai jau nabyš

Tu pec maná miersi.

Klusi bōba, atteic vecelš,

Tu maṇ dūbi biersi.

Kamēr dads ar bōbu streidīs,

Kuram mierṭ pa prišku

Toleidz naz kas syt pi duru,

Lauzdamīs iz išku.

Kas jiuš asot, kas tī dauzōs,

Kam naktš mīru jaucot?

Asmu nōvá, laidit iškā,

Kuru jiuš jau saucot.

Celīs, bōba, atver duris,

Maṇ tei klybō kōja!

Nā, tu patš laid nōvi iškā

As pavysam vōja.

Nōvá sytās, nōvá dauzōs,

Veči pōrzabeida:

Jys zam sūla, jei aiz ceplá

Obi ŗraizī leida.

Itai stōvātu bez gola

Nōvá duru priškā

Tod pa škūrstynu, pa cepli

Pati leida iškā.

Div bolūži mīļojās

Vīns ūtram i zvierājās.

Táv pi cyta naizīt(i),
A maņ cytys napajimt(i).

Na par ilgu garu laiku

Svōtoj mani dōrzinīks.

Pi dōrzinīka as izgōju
Boltā rūžu dōrzeni(i).

Boltys rūzis revādama

Īraudzieju smukpuiseiti.

Lobdīn! Dīvs paleidz, dōrzineica,
Boltys rūzis ravejūt.

Ak tu, daiļō dōrzineica,

Nasōpyni munys sirdš.

Kur palyka tei runená,
Kur mās obi runōjam.

Táv pi cyta naizīt(i),

A maņ cytys napajimt(i).

Nu ardīvu, dōrzineica,
Eju tōlā pasaulī.

Mekleišu as sovu laimi

Koč voi dzeļmis dziļumā.

Maņ jōdūdās ir dīnastī

Un pīci godi jōdīnej.

Tod soki mīlō maitiná,
Kū dōvōsi par atmiņu.

As dōvōšu šū gradzynu,

Kam vydā vōrds un sirsnená.

Tod soki mīlō maitiná,
Kur gaideisi maņ pōrnōkūt.

As siedeīšu un gaideīšu

Zam itō kuplō ūzula.

Nu pagōja jau pīci godi
Rādž, īt vīns jauneklīs.

Lobdīn, tu mīlō maitiná,

Kū siedī tá, kū gaidī tá.

As siedu tá un gaidu tá
Sov mīlu draugu pōrnōkūt.

Ni siedī tá, ni gaidī tá,

Tovs mīlōtīs ir salaulōts.

As gōju caur tai pīlsātai,
Kur tovam mīlam kōzys dzer.

Tod soki, mīlō maitinā,
Kū vieleisi šam jauneklām.
    Lai jam cik laimis dīneņu,
    Cik šajā kūkā lapeņu.
Tod soki, mīlō maitinā,
Voi pazeisti šū gradzynu?
    As pazeistu šū gradzynu
    Tys ir muna mīlō gredzintenš.
Tys muna mīlō gredzintenš,
Kū prūjom ejūt dōvōju.
    Tod soki, mīlō maitinā,
    Voi b̄ysi muna leigova?
Jā, jā, jā, jā — tū soku as,
As b̄yšu tova leigova.
(Pīzeime: Anna naatcerās dzīsmis 1. pantu)

Apkōrṭ kolnam gōju

Kaļnenī izkōpu
Īraudzieju maitineiti
Gauži raudojūt.
    Kō tu, maitenṭ, raudi,
    Kō tu s̄arojīs?
    Kai maṅ beja naraudōti
    Brōleitš karā īt.
Karā jam bej īti,
Karā napalikṭ.
Karā beja gryuta dzeivá
Tāva dielenám.
    Dīvs atjámá tāvu,
    Dīvs atjámá mōti,
    Kas jū skaisti audzynōja
    Zūbinteņu nástṭ.
Zūbinteņu nástṭ(i),
Karūdzeņu cáļṭ.
Īnaidnīku puļcenī
Asarenis līṭ.
    Solti vieji pyutá,
    Borgi kungi syuta
    Svešijā i zámeitī
    Jyurys leiceišūs.

Niu da prōta maṅ dagōja

Kaida dzeivá dzārōjam
Kū par nedeļu peļņāja

Tū svātdīņ krūgā atstōja.
Sōka mōtá tāvam runōt
Vajag dālu apžēnāt;
Kod mās dālu apžēnāsim
Mož nu krūga atjiucāsim.

Sōka braukņ šur i tur
Vysi soka, ka dzārōjs
Āj, zeileitá, tu pi maná
Mož tu mani paprōveisi.
Mož tu mani paprōveisi
I nu krūga atjiuceisi.
Jau pušgods progōj
Dāls iz krūgu naaizgōj.

Bet iz pašu goda golu
Dūdās kurš iz sovu molu.
Tāvs kerās pi rudzu pyura,
Dāls krūgā aiz golda styura.
Ka pītryuka jam kū lakt
Sōka sīvai pyuru zagņ;
Skotōs sīva sova pyura
Trejs vylnainis jau aiznastys.

Mōtái beja svīsta spanš,
Svīsta spaneitņ jau īsōkts
Paspōrnī bej sīra druska
Tei aiznasta deļ zakuska.
Ak tu šēļma veira balvans,
Kur gulieji tu šūnakņ?
Kas tāv beja zam gaļvenis,
Kas pi sōnim klōt gulāja?

Akminņ meikstīs spylvyntenš,
Dubli boltņņ paladzenš;
Guļ un acis plikšinoj,
Cyukys apleik rukšinoj.
Nu to bŷtu ļaudim runa,
Kod atkūstu tāv dagunu
Lobys krūdzinīkam cyukys
Tōs aplaiza tovys lyupys,
Lobys krūdzinīkam peilis
Tōs izlaiza tovys veilis.

Iz vacys okys sykrama

Sād, zalim byudim vārdivá
Tai acīs spīžās osorys
Par vacū draugu rupuci.

Rupucš kryta tautys karā
Cīnūtis ar buržujim
Nu tō laika vārdiveitá
Palyka par atraitneiti.

Pīdz.: Gribit, puiši, jemit mani,
Ja nagribit, najemit.
As guleišu pi māmenis
Bruņčūs kōjis satynusá.

Vysu dīnu sīnu pļōvu
Nūzagrīzá priksautensš
Býš rádžāts i vokorā,
Kas tū taisnu pataisās.

Vysu dīnu sīnu pļōvu
Ap tū vīnu kōrklu kryumu
Vysu nakti mītu dzynu
Vīnā pošā caurumā.

Kas kaiņ gailám nadzīdōņ
Pakaš, pakaš otkon dzīd;
Kas večam i nagulāņ(i)
Apgrīž kuli, otkon guļ.

Jauns ar jaunu tai gulāja
Iudiņš cauri natecāja
Vacs ar vacu tai gulāja
Žyds ar kuli cauri skrāja.

Īlīsim, izdzārsim
Dīz cik ilgi dzeivōsim
Īliejuši, izdzāruši
Guļ celená malenī.

Lai voi šai, lai voi tai
Taipaņ lobōk vacīm īt
Vacī tai kai leigōņ leigoj,
Jaunī kai ar ciervi cārt.

Kam tu ēdi mīkstas plūmes,

Skābu pienu virsū dzēri
Vēders jau nav elevators
Tāpēc visu neuzņem.

Vai es domāju, ka šodien
Būs man jābrauc viesībās
Visi radi ēd un iedzer,
Bet man tikai jālaizās.

Kam tu, puika, meiču krāpi,
Gredzentiņu solīdams;
Kam pie tās pa logu kāpi,

Lauku mājā dzīvodams.
Acis raugās, ko lai daru,
Dzīvē iet mums šā vai tā;
Vai es viens kā mālu mente,
Vecām meitām jāmaksā.

Kam precēji veco Līzi,
Kurai naudas gan ir daudz,
Kad tā brauca līmu zirgu,
Lielie zobī mutē kladz.
Domāju, nu būs man nauda,
Būs man laba dzīvošana,
Vecā nedod man ne graša,
Vēlos tad es sasperties.

Ārmoņikas spēlē,
Kontrbasi dūc,
Tram, tram, trallalā
Lai tā būda rūc. 2X

Burvīga tu, lakstīgala,

Birzes malu tricīnāj'
Vēlu vakarā
mēness spožumā.
Sirds man krūtīs cilīnāj',
Prāts man' ārā vilīnāja
Iešu pastaigāt
zaļā birzītalā.

Tur satīkšu savu mīlo,
Viņš man savu rociņ' sniegs
Viņam rociņā
zilās puķītes.
Viņam acīs debeszilas
Mīlestības tās ir pilnas
Izteikt nespēju
to, ko sajūtu.

Lādēt, zvērēt nepieklājas,
Puišus mīlēt neielaižos;
Savu mīlāko
citai neatdoš'.

Un, kad šito dziesmiņ' beigšu,
Katram savu rindiņ' teikšu
Bet kad nomiršu,
tad man glabājiet.
Un uz mana kapa stādiet
Divus zaļus mirtas zarus,

Lai tie zaļoja
manai atmiņai.

Pavasara biedrībā

Katrā balles vakarā
Dāmas staigā pulciņos,
Kungi krietni reibuši.

Kungu vidū atrodas
Dažs labs šaubīgs, īss un plats,
Dažs ir pilns kā mākonis,
Dažam pierē plāksteris.

Dāmas glīti ģērkušās,
Sārtiem vaigiem krāsotiem,
Kurpes augstiem papēžiem
Dažai tīri nošķiebtas.

Baltas kleitas mugurā
Tās no tīra kartona
Zeķes vairāk caurumiem
Tās priekš luptes atstātas.

Arī Ješka Dunduris
Deju zālē ieradies
Enkumieka zābakiem
Tīri melniem vicētiem.

Abas rokas kulakā
Kabatā tam sabāzta
Un ar' vēl ir kabatā
Dzenitara pudele.

Ješka šveiti nospļaujas
Dāmas priekša nostājas
Un uz deju aicina,
Šī ar galvu purina.

Ko ar tādu pļēguri
Dejot es jau neiešu
Šī nu saka šā un tā
Pateicos, es aizeju.

Ješka soli atkāpjās
Dāmas priekšā nostājās
Zemu, zemu paklanās
Šī ar viņam uzsmaida.

Nu ar tādu štuceri
Var jau piegriezt valceri
Skuķīts tieviņš tāds kā diegs
Acis mirdz kā ugunskvēls.

Tāds var mīļi valsi griezt

Meičām mīļi pieglausties.
Skuķīt, velc pie vestes klāt,
Solies mūžam neatstāt.
Manu mazu mīlulīt,
Šīvakara balodīt,
Lēksim kamēr pārtrūks slejas,
Mūsu mīlo aizness vējš.

Tik šo rozīt piemiņai
Sniegšu savai Anniņai
Un priekš īsa sakara
Pulksten sešos vakarā.
Muzikanti pūš lai plīst,
Dejotāji lec lai svīst.
Trullā, trullā, kas par to,
Ka tik zaļi padzīvot.

Jau rudinš atnōcá

Rūžu lauks
beidzā nūzīdāṭ.
Vāļ vīna maitineitá,
Vīna paṭ
Bādu maitineitá.
Nu vysim atstōta
Un nu sova,
Un nu sova mīļōkō.
Muns mīlṷš gon ir skaists
Dzaltōnim(i) matenim,
Zylyjom actenōm.
As nu viņa našķieršūs,
Kamēr šeit,
Kamēr šeit dzeivōšu.

Latgaliēte

Lai nu paliek šoruden(i)
Rudzu druva atmatā,
Jo man meiča Latgalē(i)
Slaidas egles garumā.
Kā lai bēri dūkano(i)
Silam cauri nedzenu,
Jo es meičai Latgalē(i)
Devu zelta gredzenu.
Augstu gaisā lidinās(i)
Mazais peļu vanadziņš;
Sargi, daiļā latgaliēte,

Savu zīļu vainadziņ.

Lai nu paliek šoruden(i)
Rudzu druva atmatā;
Aug man meiča Latgalē(i)
Slaidas egles garumā.

Pīraksteits 04.10.2011